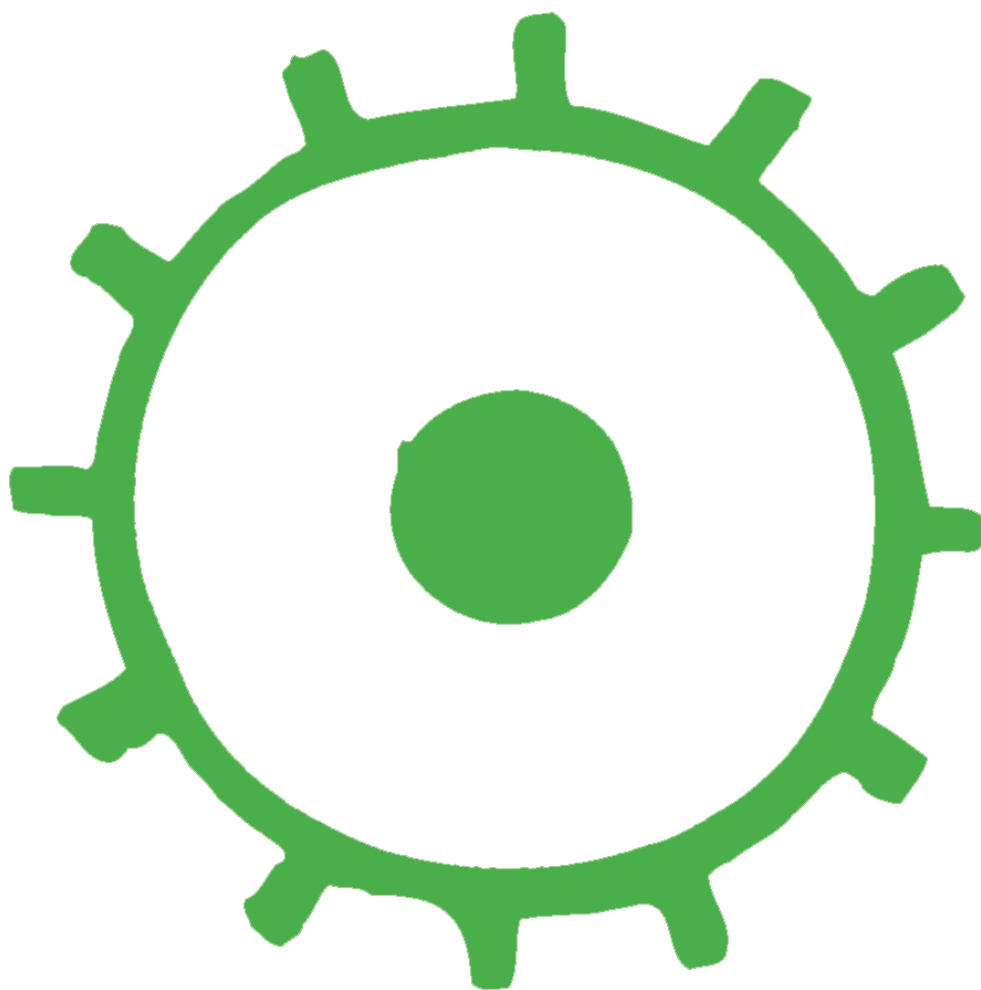

Ålands fredsinstitut

www.peace.ax

Verksamhetsberättelse 2009

Godkänd av styrelsen den 16.2.2010

Innehåll

År 2009 - sammanfattning.....	3
Allmän verksamhet	4
Lokaler.....	4
Finansiering och ekonomiadministration	4
Bibliotek och arkiv	4
Fredsfonden	4
Styrelsen	5
Revisorer.....	5
Personal	5
Forskning	7
Publikationer	8
Forskarrådet	9
Seminarier och föreläsningar	10
Seminarier.....	10
Föreläsningar	11
Ungdomsverksamhet och utbildning	12
Ungdomsaktiviteter	12
Utbildning	12
Volontärer och praktikanter	13
Närområdessamarbete	15
Nendre – erfarenhetsspridning	15
Anti-trafficking	16
Ålands medlingsbyrå.....	18
Information	19
Elektronisk kommunikation.....	19
Kommunikation i massmedia	19
Besök, presentationer och nätverksdeltagande	20
Andra publika evenemang	21

År 2009 - sammanfattning

2009 har varit ett år av expansion för fredsinstitutet såväl som kunskapskälla som inom de olika verksamhetsområdena. Fredsinstitutets forskning har fortsatt fokuserat på säkerhet, minoritetsskydd och självstyrelse. Under året har forskning bedrivits om bland annat självstyrande regioners möjligheter inom EU, om migration och integration i självstyrda områden och om den åländska demilitariseringen och neutraliseringen. Tre forskningsrapporter har publicerats i fredsinstitutets rapportserie och den bok om den åländska hembygdsrätten som gavs ut 2007 har publicerats på engelska under namnet "The Right of Domicile on Åland". Mycket arbete har lagts på att förbereda för två större forskningsprojekt som ska sjösättas under 2010.

Fredsinstitutet har ensamt eller i samarbete med andra aktörer anordnat fem seminarier på Åland under 2009. Fredsinstitutets personal har också anordnat föreläsningar och deltagit som talare i externa seminarier och konferenser.

Ett av fredsinstitutets större åtaganden under året var satsningen på märkesåret 2009. Fredsinstitutet har tillsammans med Ålands museum och Ålands konstmuseum tagit fram utställningen och boken *Utpost, mellanland, brygga* som reflekterar över och analyserar Ålands och ålänningarnas mångfaldiga identiteter och självbilder efter 1809.

56 fall har under 2009 inkommit till Ålands medlingsbyrå och 14 frivilliga medlare har deltagit i arbetet.

Fredsinstitutet har fortsatt arbetat med att utbilda lärare i StegVis-metoden. Under året inleddes ett pilotprojekt där fredsinstitutet hållit lektioner om mänskliga rättigheter och minoritetsproblematik för gymnasieelever. I augusti anordnades utbildningen "Living Bridges" för 30 unga kvinnor från Åland, Finland, Sverige, Armenien och Azerbajdzjan. Teman för mötet var jämställdhet och konfliktlösning. I juli åkte sex åländska ungdomar till det EU-finansierade ungdomsutbytet "Boundaries" i Holland.

Närområdessamarbetet med Litauen, Kaliningradregionen och Vitryssland har fortsatt i form av olika empowermentprojekt. Nya projekt har inletts i Karelen och Lettland. Beviljandet av finansiering från Central Baltic Interreg IVA-programmet och från Ålands landskapsregering för jämställdhets- och anti-traffickingprojektet "Challenging Gender Roles for Prevention of Trafficking" har inneburit att två personer har nyanställts för genomförande av projektet. För att skapa utrymme för projektets anställda har ett extra rum hyrts i bottenvåningen av fastigheten på Hamngatan 4, där Medlingsbyrån nu har sin verksamhet.

Under året har Ålands landskapsregering tagit över fastigheten där fredsinstitutet hyr sina lokaler. Regeringen har aviserat att fastigheten ska bjudas ut till försäljning, varför fredsinstitutet har bevakat händelseutvecklingen och undersökt olika alternativa möjligheter.

Information om fredsinstitutets verksamhet har i första hand publicerats på hemsidan www.peace.ax, som fått en delvis ny struktur under året. Information har också förmedlats via digitala nyhetsbrev, genom pressmeddelanden, debattartiklar och presskonferenser. Fredsinstitutet har informerat om sin verksamhet samt om Ålands särställning även genom presentationer för såväl utländska besökare som för lokala grupper.

Allmän verksamhet

Grundfunktionerna omfattar lokaler och kansli, bibliotek och Ålands fredsfond. Hit hör även styrelsens arbete, personaladministrationen, budgetering, redovisning och verksamhetsplanering samt planering av nya projekt och samarbeten med organisationer och myndigheter.

Denna del av verksamheten utgör grunden för genomförandet av all annan verksamhet samt ger förutsättningar att dra in extern finansiering för olika projekt.

Lokaler

1 januari 2009 överlät det statliga bolaget Senatsfastigheter fastigheten på Hamngatan 4, där fredsinstitutet hyr lokaler, till Ålands landskapsregering. I slutet av året fattade landskapsregeringen beslut om att bjuda ut lokalerna till försäljning. Ålands fredsinstitut har följt händelseutvecklingen och undersökt möjligheterna att hyra eller köpa befintliga eller andra lokaler. För att skapa utrymme för nyanställd personal inom interregprojektet "Challenging Gender Roles for Prevention of Trafficking" hyrdes från och med oktober ett extra rum i bottenplanet dit Medlingsbyrån flyttade.

Finansiering och ekonomiadministration

Fredsinstitutets ekonomi har under 2009 varit fortsatt stabil. De totala driftskostnaderna uppgick till 362 000 euro, vilket innebär ca 6% ökning i jämförelse med föregående år. Finansiering har beviljats bl.a. från Ålands landskapsregering, Mariehamn stad, Svenska kulturfonden, Undervisningsministeriet, och för specifika projekt från Utrikesministeriet, Nordiska ministerrådet, Europeiska unionen, Emmaus Åland och CIMO. Årets resultat visar ett smärre underskott på 133 euro.

Ekonomiadministrationen på Fredsinstitutets har förstärkts med en ny deltidsanställd ekonom för att möta behoven i takt med verksamhetens expansion. Nytt bokförings- och personaladministrationsprogram införskaffades i december 2009 och ska tas i bruk i början av 2010.

Bibliotek och arkiv

Fredsinstitutets bibliotek ingår i den åländska biblioteksdatan Katriona och bokbeståndet är därmed tillgängligt för allmänheten. Under året har biblioteket kompletterats med speciallitteratur inom områden som är relevanta för fredsinstitutets verksamhet. Biblioteket innehåller 1494 titlar.

Fredsinstitutets online-databas har under året kompletterats med ytterligare material och innehåller nu 2044 dokument.

Fredsfonden

Ålands fredsfond är inrättad av Ålands fredsinstitut med ändamål att stöda fredsarbete. När fredsfonden har förkovrats kan räntan på fonderade medel beviljas som stöd till ändamål som styrelsen beslutar om. Kapitalet i fonden har under 2009 stigit till sammanlagt 13 267,97.

Styrelsen

Under 2009 sammanträdde styrelsen fem gånger och behandlade ärenden som rör institutets övergripande verksamhet och inriktning. På årssammanträdet den 29.4 valdes en ny styrelse. Susanne Jungerstam-Mulders avgick, men fortsätter som medlem i forskarrådet. Lars Ingmar Johansson och Sunniva Hansson invaldes som nya styrelsemedlemmar.

Förutom de löpande ärendena har styrelsen under året bland annat diskuterat institutets långsiktiga finansiering, lokalfrågan, biblioteksverksamhetens inriktning samt seminarieverksamheten. Med anledning av den nya revisionslagen (2007) har styrelsen inlett arbetet med att revidera institutets stadgar.

Styrelseledamöter:

Barbro Sundback, ordförande
Leena Lindqvist, vice ordförande
Roger Jansson
Bertil Jobeus
Kjell-Åke Nordqvist

Ersättare:

Ulla Backlund
Nils-Gustaf Eriksson
Pär Stenbäck
Lars Ingmar Johansson
Sunniva Hansson

Händelser under året:

Revisorer

Synnöve Pussinen och Johan Jansson har varit revisorer för 2009. Deras ersättare var Sigvard Löfström och Sten Eriksson.

Personal

I januari nyanställdes Wille Valve som medlingsansvarig på Ålands medlingsbyrå och forskare vid Ålands fredsinstitut. Han beviljades tjänstledigt från 1 augusti och Heidi Öst tog över som vikarierande medlingsansvarig och forskare från 1 september.

Anna-Lena Sjölund, tidigare ansvarig för medlingsbyrån, tillträdde i början av året tjänsten som projektledare med ansvar för fredsinstitutets utbildningar, seminarieverksamhet och ungdomsaktiviteter. I hennes tjänst ingick också forskning. 1.8.2009 beviljades Anna-Lena tjänstledighet och Sarah Stephan tillträdde som vikarie.

I början av oktober anställdes en projektledare på 100% och en ekonomiansvarig på 70% för interregprojektet "Challenging Gender Roles for Prevention of Trafficking".

Personalens välbefinnande och utveckling är viktig för att institutet ska kunna fungera optimalt. Under 2009 lades vikt vid kompetensutveckling av personalen. De anställda erbjöds möjlighet att delta i relevanta utbildningar och seminarier. På interna lunchseminarier höll personal och praktikanter presentationer och initierade diskussion om olika ämnen relaterade till institutets verksamhet. Under 2009 hölls två dagar där personalen samrådde om organisationens utveckling.

Exempel på händelser under året

- 13.2.2009 personlig utbildning för medlingsansvarige Wille Valve med Pia Slögs i Vichtis.
- 16-18.3.2009 gick Justina Donielaite en utbildning i strategisk projektplanering och LFA metoden vid Sida Civil Society Center i Härnösand, Sverige.
- 11.6.2009 Internt personalseminarium om 'positiv och negativ fred'. Susann Simolin inledde med en presentation av Åland i ljuset av teorierna om positiv/negativ fred.
- 24.8.2009 Erasmus-studenten och praktikanter Klaudia Wiszniewska (Polen) presenterade i ett internt seminarium Polens hantering och positioner i NordStream-frågan.
- 25.8.2009 Institutets personal höll utvecklingsdag, och diskuterade bland annat frågor om bibliotek och spridning av publikationer.

- 18.9.2009 Susann Simolin deltog i OSSE och STETE:s seminarium Förebygga konflikt, bygga fred i Umeå.
- 10.11.2009 presenterade Susann Simolin på ett internt lunchseminarium innehållet från seminariet ”Konsten att stå pall - begränsande normer för killar” som hon bevistat i oktober.
- 8.12.2009 hade fredsinstitutets personal en utvecklingsdag på Café Bönan i Sjökarveret.

Anställda

Marja-Leena Magnusson, informations- och utbildningsansvarig, 60% av heltid tills vidare. Anställningen avslutades 1.2.2009 då Marja-Leena gick i pension.

John Knight, biblioteks- och arkivansvarig, 13,5% av heltid tills vidare.

Justina Donielaitė, projektledare och projektassistent, 100% av heltid tills vidare.

Sia Spiliopoulou Åkermark, direktör, 80% av heltid tills vidare, tjänstledig 30%

Susann Simolin, informationsansvarig 75% av heltid tills vidare.

Anna-Lena Sjölund, projektansvarig och forskare, 75% av heltid 1.1.2009 tills vidare, tjänstledig 1.9.2009-31.12.2009.

Wille Valve, 100% av heltid 1.1.2009 tills vidare, tjänstledig från 1.8.2009. Anställningen avslutades 6.9.2009, då Wille övergick till arbete inom EU.

Frans Jansson, städare, timanställd tills vidare.

Fredrik Karlsson, bokförare, timanställd tills vidare.

Tillfälligt anställda

Sarah Stephan, vikarierande forskningsassistent, 50% av heltid 1.1.2009-31.5.2009, projektansvarig och forskare 25% av heltid 1.6.2009-31.7.2009, 50% av heltid 1.8.2009-31.8.2009, 60% av heltid 1.9-31.12.2009.

Heidi Öst, vikarierande medlingsansvarig och forskare, 100% av heltid 1.9.2009-28.2.2010.

Petra Granholm, forskare, 100% av heltid 1.6. -30.6.2009, 50% av heltid 1.7-30.8.2009

Ulf Peter Westmark, timanställd som vikarierande medlingsansvarig, 20.7.2009-31.8.2009

Sanna Roos, projektanställd projektansvarig. 50% av heltid 1.11.2009-31.12.2009

Denis Nazarenko, projektanställd projektledare, 100% av heltid 1.10.2009-31.12-2011.

Ann-Louise Idman, projektanställd ekonomiansvarig, 70% av heltid 1.10.2009-31.12.2011.

Praktikanter och volontärer

Tamara Grigorieva, EVS-volontär, heltid 1.11.2008-1.2.2009.

Klaudia Wiszniewska, Erasmuspraktikant 1.6-31.8.2009

Kamala Ramazanova, EVS-volontär 23.8.2009-30.5.2010

Katja Daniels, högskolepraktikant 16.11-22.01.2010

Forskning

Under 2009 har fredsinstitutets forskning fortsatt fokuserat på de tre områden som identifierats i det forskningsprogram som antogs år 2007, d.v.s. frågor om säkerhet, minoritetsskydd och autonomi.

Fredsinstitutet strävar att i möjligaste mån integrera och skapa kopplingar mellan sin forskningsverksamhet och sin praktiska och tillämpade verksamhet, bl.a. genom att stödja och främja analys kring praktiska projekt och samtidigt genom att integrera forskningsresultat i den praktiska verksamheten, t.ex. inom närområdessamarbetet och inom medlingsverksamheten. Det nya interregprojektet "Challenging Gender Roles for Prevention of Trafficking" innehåller en forskningskomponent som leds av en seniorforskare i Lettland.

Fredsinstitutets inriktning på säkerhet rör både frågor om militär och mänsklig säkerhet. Autonomi-inriktningen fokuserar på både territoriella och icke-territoriella autonomiarrangemang. De tre sakområdena (säkerhet, minoriteter och självstyrelse) belyses med särskild medvetenhet om de perspektiv som är fredsinstitutets utgångspunkter: förutsättningarna för varaktig fred, konfliktförebyggande, konflikthantering och konfliktlösning; närområdets betydelse (Åland, Norden och Östersjöområdet) samt genusfrågans bäring på samtliga sakområden.

Fredsinstitutet har under året fördjupat sitt samarbete med andra forskningsrelevanta aktörer i första hand i Finland, i Norden och i Europa. Fredsinstitutets direktör är numera ledamot i styrgruppen för Graduate School for Human Rights (som leds av Åbo akademi) och vetenskaplig ledamot i forskarrådet vid Institute for Minority Rights, European Academy of Bolzano (EURAC, Italien) och en av redaktörerna för European Yearbook of Minority Issues (EYMI). Fredsinstitutets forskare har medverkat och deltagit vid seminarier och evenemang i bl.a. Helsingfors, Åbo, Kuopio, Stockholm, Uppsala, Lund, Bryssel och Washington.

Sarah Stephan deltog i en paneldebatt under EU:s regionkommittés seminarium "Multi-level governance: reinforcing the cooperation between the EU, Member States and local and regional authorities: reaching out to small regions" i Mariehamn i september 2009.

Under året har följande forskningsinitiativ fortsatt:

- Den åländska självstyrelsen och EU, speciellt om självstyrda regioners ställning och deltagandestrategier i EU
- Migration och integration på Åland och i andra självstyrda områden
- Den åländska demilitariseringen och neutraliseringen
- Internationella brottmålsdomstolens roll i Uganda
- Kollektiva rättigheter för att administrera landfrågor: från Ålandsfrågan inom Nationernas förbund till FN:s deklaration om urfolk

Under år 2009 har Fredsinstitutet förberett två nya omfattande forskningsprojekt som inleds under 2010:

Projektet European Language Diversity for All (ELDIA, 2010-2013) är ett stort europeiskt samarbetsprojekt med finansiering genom EU:s 7e ramprogram för forskning. Sju universitetsinstitutioner samt Ålands fredsinstitut samarbetar i detta tvärvetenskapliga projekt. Projektet ska undersöka flerspråkighetens villkor och situation i 8 länder i Europa. Fredsinstitutets huvudsakliga roll är att samordna framtagningen av analyser av det rättsliga ramverket kring de aktuella språkgrupperna, samt att medverka i de jämförande studierna när de kvalitativa undersökningarna är genomförda.

"Ålandsexemplet: fortfarande intressant och relevant?" (2010-2011) är det forskningsprojekt som ämnar att dels diskutera Ålandsregimens dynamiska natur, långvarighet och föränderlighet, dels kartlägga och analysera den praktiska användningen av Ålandsexemplet i kon-

fliktförebyggande eller fredsskapande insatser runt om i världen. Denna kartläggning ska göras i kontakt med diplomater, politiker, experter och akademiker som har medverkat i liknande insatser. Resultatet blir en publikation på engelska. Forskningsprojektet avslutas med en internationell konferens på Åland hösten 2011 och genomförs med stöd från bl.a. Finlands utrikesministerium.

Publikationer

Fredsinstutet har under året fortsatt sin publikationsverksamhet inklusive rapportserien (Rapport från Ålands fredsinstitut – Report from the Åland Islands Peace Institute). Rapporterna sprids i både tryckt och elektronisk form. Under 2009 gavs följande rapporter ut i serien:

Nr 1-2009

The War of the Monuments in Estonia: the Challenges of History and the Minority Population av Vadim Poleshchuk

Nr 2-2009

Översikt av lagstiftning och policy gällande integrationen av inflyttade i Finland och på Åland av Petra Granholm

No. 3-2009

Strangers by Degrees: Attitudes toward Immigrants in the Åland Islands av Bogdan State

Boken ”The Right of Domicile on Åland” utkom på engelska 2009 (tidigare på svenska 2007).

Fredsinstutet har arbetat inom hybridformen ”vetenskap och konst” inför utställningsboken ”Utpost, Mellanland, Brygga” som gavs ut i maj 2009 i samband med invigningen av utställningen med samma namn på Ålands museum och Konstmuseum. Boken finns på svenska, finska och engelska.

Exempel på händelser under året

- 5-6.2.2009 Sia Spiliopoulou Åkermark deltog i en hearing om svensk minoritetspolitik vid justitiedepartementet i Stockholm. Hon besökte också Finlands institut och Finlands ambassad i Stockholm.
- 13-18.2.2009 deltog Sarah Stephan i seminariet "The Brussels Democracy - Citizen Participation and Multi-Level Governance in Europe", arrangerat av Internationella nätverket för europeiska studier INES i Bryssel.
- 19-20.2.2009 Sia Spiliopoulou Åkermark på finsk-grekisk vetenskaplig konferens arrangerad på Finska institutet i Aten, där hon talade om ”Shifting justifications of Minority Protection in International Law”. Publikation förbereds i ett samarbete mellan Jyväskylä universitet och Finska institutet i Aten.
- Alice Kennedy var gästforskare vid Fredsinstitutet under vissa perioder under maj-oktober. Hon forskade om asylsökandes häktning och förvar i Europa inom ramen för ett större europeiskt forskningsprojekt (Jesuit Refugee Service, Bryssel; Detention of Refugees and Asylum seekers in Europe).

- Sommaren 2009: Petra Granholm har arbetat med ett konsultuppdrag från Svenska Röda Korset. Hon har utvecklat ett utbildningsmaterial om nationella minoriteter och ursprungsfolk i Sverige för gymnasieelever. Materialet kan eventuellt anpassas och användas även på Åland.
- Sia Spiliopoulou Åkermark är en av fyra skribenter bakom en ny lärobok i folkrätt på svenska, utgiven av Norstedts juridik sommaren 2009. ”En bok i folkrätt”, är tänkt att användas som en introducerande bok i ämnet.
- 27-28.8.2009 deltog Sia Spiliopoulou Åkermark som kommentator av presentationer och paper vid konferensen och seminariet med titel ”Challenging Power: Equality, Culture and Minorities” vid CEREN, Helsingfors universitet/Svenska social- och kommunalhögskolan.

Forskarrådet

Ålands fredsinstitut har ett forskarråd bestående av styrelsemedlemmarna Kjell-Åke Nordquist (ordförande) och Nils-Gustaf Eriksson samt av Susanne Jungerstam-Mulders. Rådets uppgift är att besluta om verksamhetens vetenskapliga inriktning och stödja forskningsverksamheten. Forskarrådet har under 2009 haft två möten (i Vilnius i anslutning till årsmötet och i Helsingfors i november 2009) och inlett revideringen av fredsinstitutets forskningsprogram. Fredsinstitutets direktör fungerar som forskarrådets sekreterare.

Seminarier och föreläsningar

De seminarier och föreläsningar som har ordnats har fokuserat på minoritets- och autonomifrågor och andra aktuella internationella frågeställningar med ålandsanknytning.

Seminarier

Lissabonfördraget

Den 24 februari anordnade Ålands fredsinstitut ett seminarium om Lissabonfördraget i auditoriet i Självstyrelsegården. Talare var Janina Tallqvist, Susanne Eriksson, Andreas Backfolk, Kari Ruokola och Sarah Stephan

Ålands demilitarisering

Med anledning av demilitariseringsdagen anordnades seminariet Ålands demilitarisering - självklart eller hotad? i Ålands handelsläroverks auditorium den 30 mars. Som talare medverkade överste Erik Erroll (Försvarshögskolan i Helsingfors) professor emeritus Bo Huldt (Försvarshögskolan i Stockholm), Roger Jansson, Harry Jansson och Sia Spiliopoulou Åkermark. Diskussionen modererades av Barbro Sundback.

Europeisk säkerhetspolitik

Den 1 juni anordnade Ålands fredsinstitut tillsammans med Europainformationen ett seminarium om europeisk säkerhetspolitik. Föreläsare var Markus Lyra från Finlands utrikesministerium och Nils Daag från Sveriges utrikesdepartement. Sia Spiliopoulou Åkermark var kommentator.

Åland och Okinawa

Den 1-2 september anordnade Ålands Fredsinstitut tillsammans med Japan Local Government Centre (London) ett jämförande seminarium om Åland och Okinawa på temat "Transforming the relationship with Central Government". Syftet var att jämföra de två ö-samhällena eftersom de uppvisar intressanta likheter och skillnader. De inbjudna från Japan och Åland diskuterade frågor om ekonomi, fred och politik.

Joint
Okinawa Prefecture - Åland Islands
Seminar:
"TRANSFORMING
THE RELATIONSHIP WITH
CENTRAL GOVERNMENT"

1st to 2nd of September in the City of Mariehamn, Åland Islands, Finland at conference center Alandica, Room 203.
1/9 at 9-15.30, 2/9 at 8.30-12.00

Speakers:
Mr. Elisabeth Niemi, Åland representative to the Finnish parliament
Mr. Kazuhiko Yamaoka, First Secretary (Cultural & Press Attaché) of Embassy of Japan to Finland
Professor Jun Shimada, University of the Ryukyus
Mr. Kenzō Uehara, Deputy Director General in Charge of Industry and Employment, Okinawa Prefecture
Dr. Masako Inagaki, Director of the Center for Pacific Area Studies, Stockholm
Dr. Fujio Okamoto, visiting fellow, the Walter E. DuBois Research Center, University of Minnesota
Dr. Richard Peltzer, Åland Institute and Research (ÅIPI)
Mr. Lars Ingerst Johansson, former director of the Åland Institute
Dr. Sja Spiliopoulou, Åkermark, director of the Åland Islands Peace Institute

Please apply to Petra Granholm at ÅIPI:
petra@peace.ax, +358 18 21950

Åländsk identitet och attityder till invandring

Ålands fredsinstituts rapport 3-2009; "Strangers by Degrees - Attitudes toward Immigrants in the Åland Islands", skriven av Bogdan State, lanserades den 8 september med en presskonferens på Ålands fredsinstitut samt vid ett öppet seminarium i Mariehamns stadsbibliotek. Seminariet ingick i kampanjen Mångfald på Åland.

Föreläsningar

Under 2009 har Ålands fredsinstitut anordnat eller bidragit till följande seminarier, konferenser och föreläsningstillfällen:

- 23.1.2009 arrangerade Ålands fredsinstitut i samarbete med Mariehamns stad och Medborgarinstitutet ett seminarium för iranska/kurdiska flyktinggrupper på Åland om konflikthantering och medling.
- 27.1.2009 Sarah Stephan talade för Dagcenter för personer med demens (Demensföreningen på Åland r.f. och Folkhälsan) om Ålands fredsinstitut och om folkrättsliga regler i konfliktsituationer.
- 4.2.2009 föreläste Sia Spiliopoulou Åkermark vid Uppsala universitet och deltog i Sveriges granskning av implementeringen av ramkonventionen för nationella minoriteter.
- 6.2.2009 Rhodri Williams höll föreläsningen "Soft Law in Hard Times: The Guiding Principles on Internal Displacement and the Challenge of Global Warming", vid Nordic Refugee Conference vid juridiska fakulteten och Raoul Wallenberginstitutet, Lunds universitet, Sverige.
- 31.3.2009 föreläste Rhodri Williams om skydd för flyktingar, skydd för internflyktingar och höll en gruppövning vid Advanced Training Program on Humanitarian Action vid Sida Civil Society Center i Härnösand, Sverige.
- 18-19.5.2009 Sia Spiliopoulou Åkermark deltog i en konferens i Lund på inbjudan av OSSE:s högkommissarie för nationella minoriteter, ambassadör Knut Vollebaek. Hon höll ett anförande med titeln: "The emphasis on participation and its risks: is over-proceduralization taking over substantive rights?"
- 18.8.2009 Ålands fredsinstitut ordnade ett föreläsningstillfälle där Norges ambassadör i Libanon, Aud Lise Norheim, höll ett föredrag i Mariehamns stadsbibliotek om hur ett litet land kan göra skillnad för freden. (How can a small country make a difference for peace?)
- 3.9.2009 Sia Spiliopoulou Åkermark föreläste i Stockholm på inbjudan av franska institutet inom konferensen "Cultural diversity, multilingualism and ethnic minorities in Sweden". Hon talade om "Multiculturalism in a comparative Nordic perspective".
- 1.12.2009 anordnades föreläsningen "Åland i global jämförelse" i Lagtingets auditorium. Maria Ackrén, nybliven doktor i statsvetenskap, berättade om resultaten från sin avhandling "Conditions for Different Autonomy Regimes in the World - A Fuzzy-set Application".

Öppen föreläsning:
★
**How can a small country
make a difference
for peace?**
★
Aud Lise Norheim
Norges ambassadör
i Libanon

Tisdagen 18 augusti
kl. 13.30-15.00
Mariehamns
stadsbibliotek

Föreläsningen
hålls på engelska

Ålands fredsinstitut

Ungdomsverksamhet och utbildning

Ungdomsverksamheten omfattar ungdomsnätverket Punkt. och ungdomsutbyten inom EU:s Youth in Action-program. Utbildningar har riktat sig främst till lärare i åländska skolor och personalen i daghem. Därtill har utbildning ordnats för unga kvinnor från Kaukasus, Sverige och Finland.

Ungdomsaktiviteter

Punkt. är Ålands fredsinstitut och Agenda 21:s ungdomsnätverk för ålänningar/bortaålänningar från 15 till ca 30 år som vill rädda världen lite. Via Punkt. får ungdomarna information om olika evenemang, projekt och ungdomsutbyten som är på gång. Ungdomarna kan också diskutera med likasinnade om olika frågor relaterade till fred och miljö, eller föreslå aktiviteter som de vill att gruppen ska ordna. Exakt vad Punkt. ska göra bestäms av medlemmarna själva. Året 2009 har Punkt. använd sig av en egen facebook-sida.

Punkt.-medlemmen Andreea Bolos deltog i ungdomsstyrelsens rikskonferens i Stockholm den 1-2 december 2009 som fredsinstitutets representant. Andreea skrev en rapport om konferensen för fredsinstitutets hemsida.

Sex ålänningar mellan 15 och 18 år åkte den 25 juli 2009 till Ysselsteyn i Holland på ett veckolångt fredsläger. Temat var gränser – såväl mellan länder som personliga och kulturella sådana. I lägret deltog också ungdomar från Holland, Bulgarien, Turkiet och Grekland. Ålands fredsinstitut sände den åländska gruppen till lägret som finansierades av EU programmet Youth in Action.

Fredsinstitutets projektledare och forskare Sarah Stephan deltog i studiebesöket "Youth Work Realities in Azerbaijan", i Azerbajdzjan mellan den 19 och 25 oktober 2009. Studiebesöket arrangerades av Azerbajdzjans ungdoms- och idrottsministerium och Saltos resurscenter för Östeuropa och Kaukasus. Deltagarna fick möjlighet att lära sig om azerisk ungdomspolitik och att träffa ungdomsorganisationer i landet.

Exempel på händelser under året

- 3-8.2.2009 deltog Gustav Blomberg från Ålands fredsinstitut och Mikaela Kjeldsen från åländska HBT-föreningen

Regnbågsfyren i utbildningen "Training Course for Living Library Organisers" i Budapest, arrangerad av Europarådet. Gustavs deltagande finansierades av NORDBUK.

- 11.3.2009 Gustav Blomberg och Michaela Kjeldsen anordnade ett möte om Levande bibliotek i stadsbiblioteket i Mariehamn. Sia Spiliopoulou Åkermark deltog.
- 8-10.4.2009 gjorde fem studerande från sociala linjen vid Ålands yrkesskola sin praktik på Centret för kvinnor och barn Nendre i Vilnius, Litauen.
- 22.9.2009 Ungdomar från Ålands lycéum som varit på ungdomsutbyte i Holland sommaren 2009 berättade om sina erfarenheter för alla elever på lycéet. Susann Simolin och Sarah Stephan presenterade fredsinstitutets ungdomsverksamhet.

Utbildning

Med Folkhälsan som huvudarrangör samarbetar Rädda Barnen, Ålands fredsinstitut och skolbyrån vid landskapsregeringen för skolfred på Åland. Skolfredsåret 2009-2010 manifesterades fredagen den 28 augusti på Torget i Mariehamn och under läsåret betonades teman och verk-

samhet som förebygger mobbning och främjar tolerans i skolorna. Under skolfredsåret 2009-2010 erbjuder Folkhälsan på Åland, Rädda Barnen och Ålands fredsinstitut olika skolfredsriktade verksamheter till skolorna. Skolfredsprojektet finansieras av Ålands Landskapsregering, skolbyrån, och Svenska folkskolans vänner.

Inom projektet skolfred erbjuder Ålands fredsinstitut utbildningar i StegVis-metoden. StegVis är ett undervisningsprogram för daghem och skola ämnat att främja elevernas sociala och emotionella kompetens och motverka våld. I januari hölls ett utvärderingsmöte med deltagare från StegVis-seminariet som hade hållits i oktober 2008. I november ordnades ett uppföljningsseminarium i StegVis för grundskolelärare och dagispersonal på Åland med tidigare erfarenhet av StegVis. Föreläsare var leg. psykolog Björn Gíslason från Sverige.

Läsåret 2009-2010 har även elever på gymnasienivå inkluderats i skolfredsprojektet. I ett pilotprojekt har Ålands fredsinstitut erbjudit en föreläsningsserie till Ålands lyceum. Vid 6 tillfällen under hösten föreläste fredsinstitutets forskare inom ramen för samhällskunskapsundervisningen om mänskliga rättigheter, minoritetsskydd och Ålands demilitarisering. Alla dessa områden kan direkt relateras till frågorna om skolfred då de är kopplade till elevernas förståelse för enskilda mänskliga rättigheter så som icke-diskriminering, behovet av skydd för minoriteter i utsatta områden och fredlig lösning av konflikter. Pilotprojektet fortsätter under våren 2010.

Utbildningen *Living Bridges* för unga kvinnor i åldrarna 18-25 år från Åland, Finland, Sverige, Armenien och Azerbajdzjan genomfördes på Åland den 17-22 augusti 2009. Kursdeltagarna diskuterade och lärde sig mer om jämställdhetsfrågor och konfliktlösning. Genom interaktiva lektioner och gruppdiskussioner och med hjälp av fredsinstitutets personal och andra erfarna resurspersoner som Barbro Sundback, Elisabeth Naucér, Kjell-Åke Nordqvist, Salla Nazarenko och Mia Hanström, fick de möta varandras verkligheter och fundera kring möjliga sätt att arbeta vidare med freds- och jämställdhetsfrågor. Deltagarna bodde på Lemböte lägergård och i programmet ingick också utflykter, praktiska övningar och sociala aktiviteter. Utbildningen finansierades av EU-programmet Youth in Action.

Exempel på händelser under året

- 28.- 29.1.2009 höll Marja-Leena Magnusson och Anna-Lena Sjölund ett utvärderingsmöte om Stegvis-metoden i Ytternäs skola.
- 21-24.4.2009 Sia Spiliopoulou Åkermark genomförde en workshop i Tbilisi för Institute for War and Peace Reporting (IWPR) med titeln "Minorities and ethnic relations in South Caucasus"
- 28.5.2009 höll Justina Donielaite två interaktiva workshops om sexuella trakasserier för åk 5-6 och åk 7-9 på Föglö grundskola.
- 22.10.2009 Sia Spiliopoulou Åkermark inledde Fredsinstitutets pilotprojekt med gymnasiala föreläsningar inom ämnet samhällskunskap på Ålands Lyceum (två föreläsningar om Ålands demilitarisering och neutralisering respektive Ålands självstyrelse som exempel på minoritetsskydd).

Volontärer och praktikanter

Ålands fredsinstitut har även under 2009 förmedlat volontärplatser utomlands till ålänningar och tagit emot volontärer från utlandet inom EU:s program för europeisk volontärtjänst (EVS). Syftet är att ge europeiska ungdomar internationell erfarenhet, språkkunskaper och

förståelse för andra kulturer och människor. Syftet är också att ge Åland och Ålands fredsinstitut erfarenhet av att samverka med personer från andra länder. Målgruppen är personer i åldern 18-24 år.

Ålands fredsinstitut har marknadsfört EU:s Youth in Action-program inklusive europeisk volontärtjänst till ungdomar på Åland. För att öka kunskapen om EVS deltog Anna-Lena Sjölund i en "skrivstuga" om EVS i Malmö som arrangerades av ungdomsstyrelsen i Sverige.

Fram till maj 2009 har Nina Westerholm arbetat som volontär i Grekland där hon hjälpte till att rädda havssköldpaddor.

Journalisten Tamara Grigoriyeva från Azerbajdzjan avslutade sin volontärperiod på fredsinstitutet den 1 februari 2009. I juli 2009 anlände den nya volontären Kamala Ramazanova från Azerbajdzjan. Hennes volontärperiod pågår fram till maj 2010. Kamala är journalist och har skrivit för fredsinstitutets hemsida om konferenser, utbildningar och andra evenemang relaterade till verksamheten. Kamala jobbar främst med att skapa ett nätverk för samarbete mellan Åland och Azerbajdzjan.

Ålands fredsinstitut tar i mån av möjlighet emot såväl åländska som utländska praktikanter.

Klaudia Wiszniewska var Erasmus-praktikant på Ålands fredsinstitut under sommaren 2009. Under sin tid på fredsinstitutet skrev hon klart sin mastersuppsats i statsvetenskap vid universitetet i Olsztyn i Polen. Under sin vistelse på Åland har hon skrivit artiklar om Ålands självstyrelse, demilitarisering och neutralisering och om Polens syn på nordstreamprojektet för institutets hemsida.

Högskolepraktikanten Katja Daniels arbetade mellan 16 november 2009 och 22 januari 2010 med bland annat en ansökan till EU:s Youth in Action-program gällande ett ungdomsutbyte planerat till sommaren 2010 och med att sprida information om utställningen Utpost, mellanland, bygga.

Närområdessamarbete

Inom ramen för närområdessamarbetet bedrivs empowermentprojekt med två olika inriktningar, dels med fokus på främjande av jämställdhet och för att motverka våld mot kvinnor, dels i syfte att stärka kvinnor i utsatta situationer, i enlighet med Nendre-modellen.

Nendre – erfarenhetsspridning

Syftet med erfarenhetsspridningen är att sprida de erfarenheter och metoder som samlats vid Nendre till grannländerna och främja jämställdhet, integration och demokratiskt deltagande som grund för förändring på såväl individ- och samhällsnivå.

Ålands fredsinstitut har varit med och byggt upp Centret för kvinnor och barn Nendre i Vilnius, Litauen. Målgruppen för Nendres aktiviteter är socialt utslagna ensamstående mammor och deras barn (ca 60 familjer och 100 förskole- och skolbarn per år). Syftet med verksamheten är att stödja dem i socialiseringsprocessen och främja deras personliga utveckling samt sociala kompetens. Metodiken har sin grund i den nordiska modellen för barnomsorg och bygger på jämställdhet, integration och demokratiskt deltagande. År 2008 trädde Ålands fredsinstitut in som delägare i "The Public Institution Nendre" för att fortsätta stödja kunskapsbildning vid Nendre.

Sedan 2005 har Nendre spridit sin unika modell av socialt arbete till medborgarorganisationer i grannländerna. Under 2009 fortsatte samarbetet med organisationerna i Kaliningrad inom ramen för projektet "Nendre - erfarenhetsspridning". Syftet med de lokala projektinsatserna är att ge marginaliserade grupper styrka att hantera och bestämma över sina egna liv. Målgruppen är ensamstående kvinnor och deras barn samt ungdomar som utsätts för olika sociala risker.

År 2009 fokuserade partnerorganisationen "The Star of Hope" i Kaliningrad på att utveckla det förebyggande tjej- och killgruppsarbetet och utbildade 30 ledare i regionen. Utbildningen resulterade i 5 tjejgrupper och 6 killgrupper för utsatta ungdomar som löper risk för marginalisering och utanförskap. Sammanlagt deltog 118 ungdomar i verksamheten. Den andra partnerorganisationen, "The Rebirth of the Family", organiserade olika kulturella aktiviteter och erbjöd rådgivnings- och handledningstillfällen till ca 20 familjer med ensamstående mammor i Pionersk. Den 20-22 oktober 2009 träffades partners inom projektet "Nendre – erfarenhetsspridning" för ett sista nätverksmöte som ägde rum i Kaliningradregionen, Ryssland. Under två och en halv dagar diskuterade deltagarna om projektets resultat och planer för framtidssamarbete. Representanter från Litauen och Åland fick också möjlighet att observera hur aktiviteter för projektdeltagarna i Kaliningrad regionen genomförs i praktiken.

Under projektets gång har personalen vid Nendre fortsatt att utveckla sina metoder av socialt arbete och fokuserat på jämställdhetspedagogiken i förskolan. Hösten 2009 utfördes en extern utvärdering av pedagogiken som visade att användningen av metodiken är konsekvent och överensstämmer med huvudprinciperna för jämställdhetsarbete med barn. Utvärderingsresultat presenterades på ett seminarium i Vilnius den 29 december 2009. Justina Donielaite från Ålands fredsinstitut deltog och höll ett föredrag om jämställdhetspedagogik i nordiska förskolor.

Jone Sestakauskaitė, studerande vid programmet för europeiska studier vid Malmö universitet, har skrivit sin C-uppsats om tjejgruppsarbetet vid Nendre. Jone har under 2009 studerat effekterna av tjejgruppsmetoden som ett sätt att främja jämställdhet och därmed förebygga sexslaveri. I sin uppsats drar hon slutsatsen att tjejgruppsmetoden är ett effektivt verktyg för att förebygga trafficking. På gruppmötena ökar medvetandet om såväl direkta risker som underliggande faktorer till trafficking, så som sociala orättvisor och ojämställda relationer mellan kvinnor och män. Författaren ger också rekommendationer för framtida arbete mot trafficking.

Exempel på händelser under året:

- 28.04.2009 hölls delägarstämman på Nendre. Sia Spiliopoulou Åkermark och Barbro Sundback representerade fredsinstitutet.
- 29.04.2009 fick Nendre besök av Ålands fredsinstiutts styrelsemedlemmar i samband med styrelsemötet i Vilnius
- Vecka 19 publicerades Nendres metodmanual på litauiska och ryska. Redaktör för publikationen är Justina Donielaite.

Anti-trafficking

År 2003 tog Ålands fredsinstiut och Missing Persons' Families Support Center (MPFSC) i Vilnius initiativet att starta tjejgruppsverksamhet i Litauen med syfte att förebygga sexslaveri och främja jämställdhet. Sedan 2004 driver MPFSC projektet "Girl Power in Lithuania". Målgruppen för projektet är flickor från socialt utsatta familjer med ensamstående eller alkoholiserade föräldrar som löper störst risk att falla offer för sexslaveri. Drygt 300 tjejer deltar årligen i tjejgruppsverksamheten som koordineras av ca 10 organisationer runt om i Litauen. Huvudprinciperna för verksamheten är jämställdhet, värderingsfrihet, ifrågasättande av könsnormer, empowerment och frivillighet. En grupp utbildade litauiska ledare håller sedan 2007 tjejgruppsledarutbildningar i Litauen och grannländerna Ryssland (Kaliningradregionen) och Vitryssland.

Den 9-11 oktober 2009 erbjöds de litauiska tjejgruppsledarna ett fortbildnings- och handledningstillfälle med Mia Hanström från Åland. Kursen arrangerades av Missing Persons' Families Support Center i Vilnius med delfinansiering från Ålands fredsinstiut. Jämställdhet, konflikthantering och förhållningssättet i mötet med tjejgruppsmedlemmar var några av de centrala ämnen som diskuterades under utbildningen. Mötet gav också en möjlighet för ledarna att utbyta erfarenheter kring de problem och utmaningar som de ställs inför i sin verksamhet. Fortbildning och handledning är en viktig del i kvalitetssäkring av verksamheten. Sammanlagt deltog 13 ledare i utbildningen.

År 2009 beviljades Ålands fredsinstiut ett bidrag från Nordiska ministerrådet för att utveckla ett samarbete med Karelska centret för genusstudier och Petrozavodsk kommun. Syftet med samarbetet är att utbyta erfarenheter av jämställdhetsarbete och olika metoder som kan användas för att bekämpa av könsrelaterat våld, inklusive sexslaveri. I början av mars 2009 kom karelska representanter på studiebesök till Åland. Därefter hölls två större nätverksmöten (i Petrozavodsk i juni och på Åland i november 2009) där även fredsinstiutets partners från Litauen, Kaliningrad och Vitryssland hade möjlighet att delta. Under mötet på Åland i november presenterade bl. a. det Karelska centret för genusstudier resultat från en medieanalys om hur tidningar i Litauen, Vitryssland och Ryssland rapporterar om jämställdhet, människohandel och könsrelaterat våld.

Hösten 2009 fick Ålands fredsinstiut ett bidrag från EU-programmet Central Baltic Interreg IVA programmet och från Ålands landskapsregering för att som ledande partner tillsammans med resurscentret för kvinnor Marta i Riga, Lettland genomföra projektet "Utmana könsroller för att motverka sexslaveri". Målsättningen för projektet är att ifrågasätta könsmaktsordningen och stereotypa föreställningar om kvinno- och mansroller genom att involve-

ra ungdomar i Lettland och på Åland i medvetandehöjande tjejgrupps- och killgruppsaktiviteter. Två forskare ska arbeta med att följa och utvärdera tjej- och killgruppsverksamhetens effekter för gruppmedlemmarna, gällande bland annat synen på sig själv och sin roll i samhället samt uppfattningen av könsroller och jämställdhet. Projektet pågår t.o.m. december 2011. Under hösten 2009 rekryterades personal till projektet och en styrgrupp bestående av medlemmar från Åland, fastlandet Finland och Lettland tillsattes.

Exempel på händelser under året:

- 4-7.3.2009 ordnade Ålands fredsinstitut ett studiebesök för fyra organisationsrepresentanter från Petrozavodsk, Ryssland. Gruppen bekantade sig med fredsinstitutets verksamhet och studerade jämställdhetsarbetet på Åland. I programmet ingick även besök till Landskapsregeringen, Strandnäs skola samt Barn- och mödrahemmet Tallbacken.
- 1-3.6.2009 deltog projektledaren Justina Donielaite och jämställdhetskonsulten Mia Hanström vid Ålands fredsinstitut i en konferens om migration och människohandel i Petrozavodsk, Ryssland. Mia Hanström presenterade tjejgruppsmetoden och Justina Donielaite höll ett anförande om kulturell och social integration av inflyttade till Åland och blev intervjuad för en lokal tv. I samband med konferensen ordnades även ett nätverksmöte för representanter från Vitryssland, Kaliningradregionen och Litauen för utbyte av erfarenheter och diskussion om genomförandet av medieundersökning om genusrelaterat våld.
- 9-11.10.2009 ordnade Ålands fredsinstitut i samarbete med Missing Persons' Families Support Center en fortbildning för litauiska tjejgruppsledare i Vilnius, Litauen, under ledning av Mia Hanström. Justina Donielaite från Ålands fredsinstitut tog del av utbildningen.
- 22.10.2009 Denis Nazarenko deltog i Central Baltic Interreg IVA programmets kommunikationsseminarium i Riga. Han träffade också representanter för projektpartnern "Resurscenter för kvinnor Marta", samt Egita Gritane, tilltänkt som forskare inom projektet.
- 26-27.10.2009 Susann Simolin deltog i Rädda barnens seminarium "Konsten att stå pall – begränsande normer för killar" i Fryshuset i Stockholm.
- 17-18.11.2009 bjöd Ålands fredsinstitut sina samarbetspartners från Ryssland, Litauen och Vitryssland till ett nätverksmöte i Mariehamn, finansierat av Nordiska ministerrådet.
- 9.12.2009 Höll styrgruppen för interregprojektet "Att utmana könsroller för att motverka sexslaveri" sitt första möte på Åland.

Ålands medlingsbyrå

Hösten 2006 inledde Ålands fredsinstitut *medling vid brott och i vissa tvister*. Medlingen är lagstadgad och statens ämbetsverk upphandlar medlingstjänsterna av fredsinstitutet, som driver Ålands medlingsbyrå.

Fjorton utbildade frivilliga medlare har medlat aktivt för Ålands medlingsbyrå under 2009. Under året har medlingsbyrån anordnat medlarträffar (13.3, 25.5, 22.9, 4.11 och 14.12), där medlarna kunnat diskutera enskilda medlingsfall, allmänna riktlinjer och även kunnat möta sakkunniga från åklagarämbetet och andra myndigheter. Den 11-13.9 deltog fyra av medlarna samt den medlingsansvarige i fortbildning i Vasa (de s.k. svenskspråkiga medlingsdagarna).

Under årets första kvartal upplevde medlingsbyrån en avsevärd ökning av inkommande ärenden. Efter sommaren kom det dock in färre ärenden, vilket resulterade i att antalet inkomna ärenden år 2009 blev 56, vilket kan anses stabilt i jämförelse med föregående år. Antalet fall som gällde våld i nära relationer minskade under 2009 till sju inkomna ärenden, jämfört med tio ärenden år 2008. Vid årsskiftet låg sju ärenden öppna och överfördes till 2010 för behandling eller uppföljning.

Kort statistisk sammanfattning av 2009:

56 anhängigjorda medlingsärenden, varav:

Positiva beslut: 38 st.

Uppgjorda avtal: 35 st.

Fullbordade avtal: 26 st.

Avtal som följs upp under 2010: 5 st.

Brutna avtal: 4 st.

Negativa beslut: 18 st.

Medlingsbyrån har under året aktivt arbetat för att informera allmänhet om medlingsverksamheten genom lokala media (nyhetsinslag och reportage i Ålands radio 30.4.2009, artiklar i Nya Åland 30.4.2009 och 20.10.2009, och notis i Ålandstidningen 30.4.2009), föreläsningar (12.2.2009 Åland Yrkesskola) och uppdatering av hemsidan.

Kontakterna till de lokala samarbetsmyndigheterna har upprätthållits genom informella möten och samtal, samt genom medlingskommissionens möten (2.6.2009 och 4.12.2009).

Kontakterna till fastlandet har stärkts genom den medlingsansvariges deltagande i möte med juridikgruppen, ett halvofficiellt utskott av den riksomfattande medlingskommissionen, 18.5.2009 samt i organisationsdagar 11-12.6.2009 i Uleåborg.

Exempel på händelser under året:

- 9-13.3.2009 var fredsinstitutets forskningsassistent Sarah Stephan i Washington D.C. för att delta i kurs om medling i våldsamma konflikter mellan och inom stater som ordnades av United States Institute of Peace
- 18.5.2009 Wille Valve hade möte med Juridikgruppen, ett halvofficiellt utskott av den riksomfattande medlingskommissionen, i Tammerfors. Gruppen kartlägger den nuvarande medlingslagens praktiska verkningar och arbetar för att förenhetliga medlingsavtalen i Finland.
- 23.2-3.3.2009 Wille Valve deltog i ett EU-finansierat medlingsseminarium "Youth breaks the barriers! Mediation & reconciliation tools in European youth work activities" i Bosnien (Kljuc). Fokus låg på medling där parterna har olika kulturella bakgrunder samt på ungdomsmedling.
- 15.10.2009 deltog Sarah Stephan och Heidi Öst i seminariet "Mediation, conflict resolution and international politics" i Helsingfors, arrangerat av Utrikesministeriet och Finland medlingsforum.

Information

Allmän information om institutet och Ålands status har i huvudsak spridits via webbplatsen www.peace.ax samt i direktkontakt med journalister, olika grupper samt enskilda.

Elektronisk kommunikation

Hemsidan www.peace.ax fick en delvis ny struktur under 2009. Syftet var att anpassa sidans struktur till verksamhetens utveckling samt att göra den mer lättöverskådlig och lättnavigerad. Hemsidan har uppdaterats minst en gång i veckan med artiklar på svenska och engelska.

Fredsinstitutets online-dokumentsamling på institutets webbplats har under året uppdaterats kontinuerligt. I databasen finns publikationer och övrigt material som rör fredsinstitutets verksamhetsområden.

Sex digitala nyhetsbrev skickades ut under året. Kontaktlistorna har uppdaterats och nyhetsbrev har lyfts fram på hemsidan.

Fredsinstitutets nyhetsbrev *Skolnyheter* har kommit ut en gång under året. Nyhetsbrevet finns på institutets webbplats.

Exempel på händelser under året:

- 29.9.2009 När nobelpristagaren president Martti Ahtisaari besökte Åland i samband med Nordiska rådets möte 29-30.9.2009 fick Ålands fredsinstituts volontär, tillika journalist, Kamala Ramazanova tillfälle att fråga honom om hans syn på Nagorno-Karabach-konflikten. Intervjun publicerades på www.peace.ax.
- 14.10.2009 En intervju med Andreas Gross, medlem i Schweiziska nationalförsamlingen, medlem i Europarådets parlamentariska församling och samhällsvetare, om hans syn på dagens situation i Kaukasus, skriven av Ålands fredsinstituts volontär, journalisten Kamala Ramazanova, publicerades på www.peace.ax.

Kommunikation i massmedia

Till informationsverksamheten hör opinionsbildning till den del det handlar om Ålands internationella status samt om att värna folkrätt, mänskliga rättigheter, jämställdhet och fredliga lösningar på konflikter.

Med anledning av Nordiska rådets samlade utskottsmöten på Åland i slutet av september 2009 publicerade Sia Spiliopoulou Åkermark debattartikeln *Fredlig lösning av tvister eller ökat militärt samarbete?* i båda de åländska tidningarna (länkar finns på <http://www.peace.ax/sv/information-a-besok/debattartiklar>). Demilitariseringsdagen (30 mars) uppmärksammades genom ett seminarium i Mariehamn och en debattartikel med rubriken *Ålands demilitarisering – självklar eller hotad?*

Lokala och nordiska medier har förutom nyhetsbrev fått pressmeddelanden samt kallelse till presskonferenser, bland annat i samband med lansering av rapporter och vid uppstarten av interregprojektet "Challenging Gender roles for Prevention of Trafficking".

Exempel på händelser under året:

- Det österrikiska magasinet Datum publicerade i sitt aprilnummer en artikel om Åland. Författaren Christopher Zotter besökte Åland och fredsinstitutet i februari. <http://www.datum.at/0409/stories/keinschoener-aland/>
- 20.6.2009 uppmärksammades den internationella flyktingdagen världen över. Tre av Ålands fredsinstitutets forskare och gästforskare har tillsammans skrivit en artikel som belyser globala flyktingfrågor, Ålands situation som flyktingmottagare och Ålands fredsinstitutets arbete kring Åland som ett exempel på hur man genom minoritetsskydd kan förebygga att människor drivs på flykt. Artikeln publicerades på svenska i Ålands lokala tidningar och på hemsidan, där den även publicerades på engelska.
- 29.7.2009 publicerade Nya Åland Sia Spiliopoulou Åkermarks artikel ”Den som inte finns kan inte byta lek”. Artikeln ingick i en serie ledarstick med temat åländska identiteter. Gästskribenterna har alla medverkat i konstutställningen Utpost, mellanland, brygga.
- 12.11.2009 höll Ann Nedergård från Central Baltic-programmet en presskonferens på Ålands fredsinstitut där även projektet "Challenging Gender Roles for Prevention of Trafficking" presenterades. Ålandstidningen, nya Åland och Ålands radio rapporterade om projektet.
- 4.12.2009 publicerades inom kampanjen Mångfald en annonsbilaga med redaktionellt innehåll, baserad på Mångfaldsbroschyren, i Ålandstidningen.

Besök, presentationer och nätverksdeltagande

Institutet har vid ett flertal tillfällen under året informerat såväl utländska besökare som lokala grupper om Ålands fredsinstitut och dess verksamhet samt om Ålands särställning. Fredsinstitutets kunskaper har också efterfrågats av åländska politiker och myndigheter.

I samarbete med Ålands museum och Ålands konstmuseum har Fredsinstitutet arbetat för utgivningen av utställningsboken för konstutställningen 'Utpost, mellanland, brygga'. Fredsinstitutets direktör Sia Spiliopoulou Åkermark har vid olika tillfällen visat utställningen för olika grupper.

Sia Spiliopoulou Åkermark är medlem av kontaktgruppen mellan Ålands landskapsregering och utrikesministeriet. Gruppen tillsattes 1998 med syfte att utveckla och öka Ålandsex-

emplet användning i internationella sammanhang samt att även på annat sätt öka informationen samt kontakterna mellan utrikesministeriet och landskapsregeringen. Under 2009 höll kontaktgruppen två möten samt ett möte med utrikesminister Alexander Stubb.

Exempel på händelser under året:

- 26.1.2009 hörde lagtinget Sia Spiliopoulou Åkermark om demilitariseringens status i dag.
- 9.2.2009 Sia Spiliopoulou Åkermark, Susann Simolin och Wille Valve informerade Ålands guider om Ålandsexemplet, Fredsinstitutets verksamhet och om medlingsverksamheten.
- 28.2.2009 Sia Spiliopoulou Åkermark och Susann Simolin informerade en grupp mastersstudenter i International Conflict Resolution vid Department of Peace and Conflict Research i Uppsala om Ålandsexemplet och Fredsinstitutets verksamhet.
- 5.3.2009 Sia Spiliopoulou Åkermark berättade om Ålandsexemplet internationella betydelse för Juniorhandelskammaren, JCM.
- 23.3.2009 besöktes Ålands fredsinstitut av Alec Forss och Dr Sangsoo Lee från ISDP/Silk Road Studies.
- 7.5.2009 besökte Sveriges ambassadör i Finland, Johan Molander Ålands fredsinstitut.

- 27.5.2009 Herman Lindqvist, invigningstalare av utställningen Utpost, mellanland, brygga, och hans fru Birgitta, också hon författare, besökte Ålands fredsinstitut, där de diskuterade med personalen och träffade representanter för lokalpressen.
- 3.6.2009 Nordiska rådets president, Sinikka Bohlin besökte fredsinstitutet bl.a. med anledning av Nordiska rådets möte på Åland den 29-30 september 2009.
- 22.9.2009 Sia Spiliopoulou Åkermark deltog i möte med USA:s nya ambassadör till Helsingfors, Bruce Oreck, som besökte Åland
- 29.09.2009 Parlamentariker från nordiska rådet besökte Fredsinstitutet i samband med de samlade utskottsmöten som hölls på Åland.
- 8.10.2009 Sia Spiliopoulou Åkermark deltog i mötet mellan Kontaktgruppen Åland-UM och Alexander Stubb i Helsingfors

Andra publika evenemang

Ålands fredsinstitut har under året deltagit i kampanjen Mångfald, en kampanj som vill synliggöra att Åland har blivit ett mångkulturellt samhälle. Fredsinstitutets forskare Petra Granholm har varit drivande i kampanjen som är ett samarbete mellan organisationer och företag på Åland. Partnerorganisationerna anordnar egna arrangemang som inkluderas i kampanjen.

Under året har fredsinstitutet fortsatt att tillsammans med flera samarbetsorganisationer arrangera mångkulturella caféer med olika länder som tema. Under 2009 har Kuba, Tanzania, Iran, Storbritannien, Filippinerna, Azerbajdzjan och Tyskland presenterats.

Exempel på händelser under året

- 11.1.2009 hölls en ljusmanifestation för fred och mänskliga rättigheter i Israel/Palestina i St Görans kyrka. Arrangörer var Ålands fredsinstitut, Ålands fredsförening, Mariehamns församling och Amnestygruppen på Åland. Arrangörerna sammanställde en appell som ska skickas in till Israels regering, Hamas och EU. Appellen har publicerats i lokaltidningarna.
- 30.5.2009 deltog Ålands fredsinstitut med ett utställningsbord på föreningsmässan Möjligheternas torg på torget i Mariehamn.
- 14.8.2009 gick startskottet för kampanjen mÅngfaLd på Åland.
- 21.11.2009 deltog Ålands fredsinstitut för första gången på bokmässan i Alandica.